Τί ἔκανε γιὰ νὰ τὸν τουφεκίσουν ; Τὸ παιδί μου εἶνε τόσο καλό, τόσο εὐγενικό ! Ὤ ! Θεέ μου ! Πάω νὰ χάσω τὸ νοῦ μου !

Φαντάσου ! Νὰ βρίσκεται τόσο κοντά μου, καὶ νὰ μὴ τὸ ξέρω ! Αὐτὸ, ὡστόσο, ἀναπτερώνει τὶς ἐλπίδες μου... Θὰ πάω νὰ βρῶ τὸν ἀρχιστράτηγο τῶν Πρωσσικῶν στρατευμάτων, θὰ τὸν παρακαλέσω, θὰ πέσω στὰ πόδια του καὶ ἴσως λυπηθῆ μιὰ τρελλῆ, δυστυχισμένη μητέρα. Αὐτὸ θὰ γίνῃ !

2 Ἰανουαρίου. — Τρεῖς μῆνες πέρασαν. Ξαναβρίσκω πάλι τὰ φύλλα τοῦ ἡμερολογίου μου, ἔπειτα ἀπὸ τόσον καιρό. Ἔχω τὸ κουράγιο ἄραγε νὰ γράψω μερικὲς λέξεις ἀκόμη, νὰ σημειώσω τὶς φρικτές, τὶς ἀγωνιώδεις στιγμὲς ποὺ ἔζησα ;...

5 Ὀκτωβρίου. — Ὤ, ποτὲ δὲν θὰ ξεχάσω στὴ ζωή μου αὐτὴ τὴν ἡμέρα !

Στὶς 5 Ὀκτωβρίου 1870, στὶς δέκα τὸ πρωΐ, εἶπα νὰ μοῦ ἑτοιμάσουν τὸ ἄμαξι. Περίμενα μ' ἀγωνία, μὲ χτυποκάρδι. Ἄκουγα τὸν ἁμαξᾶ νὰ ἑτοιμάζεται στὴν αὐλὴ κ' ἡ καρδιά μου σφιγγόταν. Θεέ μου, τί θ' ἀπογίνῃ ;... Πῆγα καὶ συνήντησα τὸν Πρῶσσο ἀρχιστράτηγο. Μὲ δέχτηκε μὲ ὕφος ψυχρὸ καὶ ἀγέρωχο. Τὸν παρακάλεσα μὲ δάκρυα στὰ μάτια νὰ σώσῃ τὸ παιδί μοῦ, προσπάθησα νὰ τὸν συγκινήσω ὅσο μποροῦσα, ἔπεσα μὲ ἀπόγνωσι στὰ πόδια του... τοῦ καταφιλοῦσα τὰ χέρια... τὸν ἐξώρκισα σὲ ὅ,τι ἔχει ἱερώτερο στὸν κόσμο, νὰ εὐσπλαχνισθῆ μιὰ δυστυχισμένη μητέρα... Αὐτὸς ὅμως, ἐντελῶς ἀσυγκίνητος, μοῦ εἶπε, μὲ ὕφος ὑπεροπτικό, αὐτὰ τὰ τρομερά, ἀνατριχιαστικὰ λόγια :

—Ὁ γυιός σας θὰ τουφεκισθῆ αὔριο τὸ πρωΐ !

Ἄκουγοντας αὐτὰ τὰ λόγια, ἐλιποθύμησα... Ὤ, πῶς βαστοῦσε ἡ καρδιά του νὰ μιλήσῃ ἔτσι σὲ μιὰ μητέρα ; Μποροῦσε νὰ μοῦ τὸ πῇ ἀλλοιῶς αὐτό, ὄχι μὲ τέτοιον τρόπο ἀπάνθρωπο, κτηνώδη !

Ὅταν συνῆλθα, βρέθηκα ὁλομόναχη μέσα στὴ σκηνή του, ἐνῶ τὰ λόγια του ἐβοῦζαν ἀκόμη στ' αὐτιά μου.

Γιὰ μιὰ στιγμη, σκέφθηκα νὰ τρέξω καὶ νὰ τὸν παρακαλέσω καὶ πάλι. Θὰ ἔδινα ὅλη τὴ ζωή μου γιὰ νὰ δῶ τὸ παιδί μου, γιὰ νὰ τὸ σφίξω στὴν ἀγκαλιά μου γιὰ τελευταία φορά... Μὰ ἀλλοίμονο !... Ἔπειτα ἀπὸ λίγα λεπτά, ἕνας στρατιωτικὸς μὲ πέταξε βάναυσα ἔξω ἀπ' τὴ σκηνή. Ἐκεῖνη τὴ νύχτα περιπλανήθηκα σὰν τρελλὴ μέσα στὰ δάση, κλαίγοντας ἀδιάκοπα, παρακαλῶντας γονατιστὴ τὸ Θεὸ νὰ σώσῃ τὸ παιδί μου...

Ἡ νύχτα πέρασε, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβω. Ἡ αὐγὴ ἄρχισε νὰ ροδοβάφῃ τὶς κορφὲς τῶν βουνῶν. Τὰ πουλιὰ κελαϊδοῦσαν χαρούμενα.

Καὶ ἔξαφνα... ἔξαφνα ἕνας κρότος ἀντήχησε μέσα στὴν πρωϊνὴ σιωπή... Μιὰ ὁμοβροντία...

Ὁ κρότος αὐτὸς μοῦ πάγωσε τὸ αἷμα καὶ σωριάστηκα ἀναίσθητη κάτω ! Μὰ ὁ Θεὸς δὲ θέλησε νὰ μ' ἀφήσῃ νὰ πεθάνω. Ὁ θάνατος ὡστόσο θᾶταν προτιμώτερος γιὰ μένα !

Ὅταν σηκώθηκα, ἐτρίκλιζα, ἔτρεμα ὁλόκληρη. Ἄκουγα τοὺς στρατιῶτες νὰ λένε ὅτι εἶμαι μεθυσμένη. Τὸ παιδί μου ἦταν νεκρό ! Ὅταν θέλησα νὰ πλησιάσω στὸν τόπο τῆς ἐκτελέσεως, οἱ στρατιῶτες μὲ ἀπομάκρυναν μὲ βάρβαρο τρόπο. Δὲν μοῦ ἐπέτρεψαν οὔτε τὸ πτῶμα ἀκόμη νὰ δῶ τοῦ παιδιοῦ μου. Ὤ, οἱ ἄνανδροι, οἱ ἄτιμοι, οἱ δολοφόνοι !

Πῶς εἶχα τὸ θάρρος νὰ ὑποφέρω τὴ ζωή μου, ἔπειτα ἀπ' αὐτὸ τὸ τραγικὸ περιστατικό ; Δὲν ξέρω. Τὸ βέβαιο εἶνε ὅτι δὲ ζοῦσα, δὲν ὑπῆρχα πειά !...

Ξαναβρῆκα σιγὰ-σιγὰ τὸ λογικό μου, ἔννοιωσα πάλι ὅλο τὸ μῖσος μου καὶ ὅλη τὴν ἀπελπισία μου. Ξαφνικὰ ἕνα βράδυ, αὐτοὶ ἦρθαν στὸ σπίτι μου.

Αὐτοί !... Οἱ δήμιοι, οἱ δολοφόνοι τοῦ παιδιοῦ μου. Μιὰ φρικτὴ σύμπτωσις, τοὺς ὡδήγησε στὸ σπίτι μου, μιὰ σύμπτωσις ἡ ὁποία ἐν τούτοις δὲν εἶχε τίποτα τὸ παράξενο, ἀφοῦ ὁ Πρωσσικὸς στρατὸς εἶχε καταλάβει τὸ χωριό.

Δὲν θέλησα νὰ τοὺς ἀντικρύσω καὶ ἔφυγα ἀπὸ τὸ σπίτι μου.

Εἶδα μόνο ἕνα νεαρὸ ἀξιωματικὸ μὲ ξανθὰ μαλλιὰ καὶ μερικοὺς στρατιῶτες ποὺ τὸν περικύκλωναν. Ἔφυγα σὰν τρελλή, κλαίοντας, κραυγάζοντας, ὀδυρόμενη.

Ἐπέρασα ὅλη τὴν ἡμέρα στὸ δάσος, χωρὶς νὰ ξέρω ποῦ πηγαίνω, χωρὶς νὰ ξέρω τί κάνω.

Ἔξαφνα, ὅταν ἄρχισε νὰ νυχτώνῃ, μιὰ σκέψις μὲ κυρίευσε, μιὰ ἀποτροπαιη σκέψις, ποὺ μοῦ σταμάτησε τοὺς χτύπους τῆς καρδιᾶς μου καὶ μοῦ ἔκοψε τὴν ἀνάσα... Σκέφθηκα πώς, ἐνῶ ἔλειπα, ἴσως αὐτοὶ οἱ δολοφόνοι νὰ μπῆκαν στὴν κάμαρά του, στὴν κάμαρα τοῦ παιδιοῦ μου, τοῦ θυματός των !

Ὤ, πόσο μ' σπαραζε αὐτὴ ἡ σκέψις ! Τὸ δωμάτιο ἑνὸς νεκροῦ, ἑνὸς μάρτυρος, βεβηλωμένο ἀπὸ τοὺς κτηνώδεις νικητάς !

Ἔτρεξα ἄλαφιασμένη στὸ σπίτι μου. Μόλις ἔφθασα ἐκεῖ, βρέθηκα ἀμέσως στὴν κάμαρά του. Τὸ θέαμα ἦταν φοβερό ! Τὸ δωμάτιο αὐτὸ ποὺ τὸ σεβόμουνα σὰν κάτι ἱερό, τὸ δωμάτιο τοῦ παιδιοῦ μου, ἦταν ἄνω-κάτω ! Τὰ ἔπιπλα, τὰ εἶχαν κάνει κομάτια καὶ τὰ εἶχαν ρίξει μαζὺ μὲ τὰ βιβλία του στὴ φωτιά !

Τὸ θέαμα αὐτὸ μοῦ ξεσήκωσε τὴν καρδιά ! Οἱ κακοῦργοι εἶχαν παραβιάσει τὴν κάμαρά του !

Ἔξαφνα, ἔννοιωσα ἕνα μῖσος θανάσιμο γι' αὐτούς. Κατέβηκα κάτω σὰν τρελλή, βγῆκα στὸν κῆπο, ἔψαξα παντοῦ γιὰ νὰ τοὺς βρῶ. Στὰ δωμάτια τοῦ ὑπογείου, στὴν κουζίνα, δὲν ἦταν κανείς. Ἔξαφνα εἶδα ὅτι ἡ πόρτα τοῦ ὑπογείου ἦταν ἀνοιχτή. Εἶχαν κατεβῆ κάτω ὡρισμένως. Τὸ ὑπόγειο αὐτὸ ἦταν πολὺ παληὸ καὶ ἔκλεινε μὲ μιὰ σιδερένια πόρτα. Ἡ πόρτα ἦταν διάπλατα ἀνοιγμένη. Πλησίασα μὲ προφύλαξι καὶ τοὺς εἶδα.

Εἶδα τὸν ἀξιωματικὸ νὰ βάζῃ κατὰ μέρος διάφορες μποτίλιες μὲ κρασὶ καὶ τοὺς στρατιῶτες νὰ τὶς ἀνεβάζουν ἐπάνω.

Μόλις ἄκουσαν θόρυβο, γύρισαν καὶ μὲ κίτταξαν χαμογελῶντας, χωρὶς καμμιὰ ταραχή, μὲ ἀναίδεια. Τότε πειὰ δὲν κρατήθηκα. Τράβηξα ἀπότομα τὴν σιδερένια πόρτα τοῦ ὑπογείου, τὴν ἔκλεισα καὶ τοὺς κλείδωσα μέσα.

Τοὺς ἄκουσα τότε νὰ σὐρλιάζουν, νὰ καταριοῦνται, νὰ χτυποῦν μὲ λύσσα τὴν πόρτα.

..

Ἀνέβηκα γρήγορα ἐπάνω χωρὶς νὰ τοὺς ἀνοίξω. Ἡ σφοδρές, ἡ ἀλλεπάλληλες συγκινήσεις μὲ εἶχαν σντρίψει, μὲ εἶχαν ἐκμηδενίσει τελείως. Ὅλη τὴ νύχτα ἔκαιγα ἀπὸ τὸν πυρετὸ καὶ παραμιλοῦσα. Μέσα στὸ παραμιλητό μου ἄκουγα κάτι φοβερὲς κραυγές, κραυγὲς ἀγωνίας καὶ τρόμου, ποὺ μὲ πάγωναν. Ἤσαν ἡ κραυγὲς τοῦ ἀξιωματικοῦ καὶ τῶν στρατιωτῶν, ποὺ προσπαθοῦσαν μὲ ἀπόγνωσι νὰ σπάσουν τὴν πόρτα τοῦ ὑπογείου.

Ἔμεινα δεκαπέντε μέρες στὸ κρεββάτι. Ὁ νοῦς μου εἶχε σαλέψει. Ὅταν συνῆλθα κάπως, τὸ πρῶτο πράγμα ποὺ μοῦ διηγήθηκαν, γιὰ νὰ μὲ καθησυχάσουν, χωρὶς ἄλλο, ἦταν ὅτι οἱ Πρῶσσοι ἐφυγαν ἀπὸ τὸ χωριό. Ἔπειτα πρόσθεσαν :

—Ὁ ἀξιωματικὸς κ' οἱ στρατιῶτες ποὺ εἶχαν ἐγκατασταθῆ στὸ σπίτι σας, ἐλιποτάκτησαν, φαίνεται, γιατὶ κανεὶς πειὰ δὲν τοὺς ξαναείδε. Στὸ σύνταγμά τους φέρονται ὡς «ἐξαφανισθέντες».

Ἔκλεισα τὰ μάτια μου, συγκέντρωσα τὴ σκέψι μου κ' ἔξαφνα θυμήθηκα... Θυμήθηκα τὴ φριχτὴ ἐκείνη νύχτα ποὺ εἶχα κλείσει τοὺς Πρῶσσους στὸ ὑπόγειο. Στ' αὐτιά μου ἐβοῦζαν ἀκόμη ἡ ἀπελπισμένες κραυγές τους. Μ' ἔπιασε πάλι πυρετός. Ἔπειτα ἀπὸ λίγες ἡμέρες ἔγινα καλά, μὰ στ' αὐτιά μου ἀντηχοῦσαν πάντοτε ἡ φωνὲς τῶν Πρῶσσων.

Βλέπω ἀκόμα μπροστά μου ἐκεῖνον τὸν νεαρὸ ἀξιωματικό, τὸ ξανθὸ ἐκεῖνο παλληκάρι !... Ἴσως κι' αὐτὸς ἔχει μιὰ μητέρα, μιὰ μητέρα ποὺ κλαίει καὶ προσεύχεται γι' αὐτὸν μακρυά, μιὰ μητέρα ποὺ τὸν συλλογιέται πάντοτε καὶ τὸν περιμένει νὰ γυρίσῃ.

Καὶ αὐτὸ τὸ παιδί, αὐτὸ τὸ ξανθὸ παιδί, τὸ σκότωσα ἐγώ !

Θεέ μου ! Συγχώρεσέ με ἂν ἐγκλημάτισα ! Κι' αὐτοὶ σκοτώσαν τὸ δικό μου παιδί. Ναί, σκοτώσαν τὸν Ἀλβέρτο μου, τὸν ἀγαπημένο μου Ἀλβέρτο, κι' ἂν ἀναγκάσθηκα νὰ σκοτώσω κ' ἐγω, αὐτὸ τὸκανα γιὰ νὰ ἐκδικηθῶ τὸ θάνατό του. Δὲν εἶνε ἀρκετὸ αὐτό, Θεέ μου, γιὰ νὰ μὲ συγχωρέσῃς ; Ρωτῶ, μὰ κανεὶς δὲν μοῦ ἀποκρίνεται, κανεὶς, παρὰ μόνο αὐτὲς ἡ κραυγές, αὐτὲς ἡ κραυγὲς ποὺ ἀντηχοῦν ἀκαταπαυστα στ' αὐτιά μου...

10 Ἰανουαρίου. — Δὲν μπορῶ πειὰ νὰ μείνω ἐδῶ. Αὐτὲς ἡ θρηνητικὲς καὶ ἀπεγνωσμένες κραυγὲς τοῦ ἀξιωματικοῦ καὶ τῶν στρατιωτῶν μοῦ σπαράζουν τὴν ψυχή, μοῦ συντάραξαν τὸ λογικό. Ἄρριο θὰ φύγω. Θὰ φύγω μακρυά, σ' ἕνα μέρος ὅπου κανεὶς νὰ μὴ μὲ γνωρίζῃ, κανεὶς νὰ μὴ μὲ βλέπῃ, σ' ἕνα μέρος ὅπου νὰ μὴν ὑπάρχουν ἄνθρωποι... Θὰ ζήσω μοναχή, ἐξόριστη καὶ ἀπελπισμένη καὶ θὰ παρακαλέσω τὸ Θεὸ μὲ ὅλη τὴ δύναμι τῆς ψυχῆς μου νὰ μὲ συγχωρέσῃ. Ἂν στέρξῃ νὰ συγχωρέσῃ τὴν ἁμαρτωλὴ ψυχή μου, δὲν θὰ ξανακούσω πειὰ αὐτὲς τὶς ἀνατριχιαστικὲς κραυγὲς ἐκεῖ ποὺ θὰ πάω.

... ...

Τὸ ἡμερολόγιο σταματάει ἐδῶ. Ποιὸς ξέρει ἂν ἡ δυστυχισμένη αὐτὴ μητέρα βρῆκε τὴ γαλήνη σ' αὐτὸ τὸν κόσμο, ἂν ὁ Θεὸς τὴν συγχώρεσε !... Αὐτὸ ποτὲ κανένας δὲν μπόρεσε νὰ τὸ μάθῃ. Ἡ «Σιωπὴ» πῆρε στὸν τάφο μαζύ της αὐτὸ τὸ μυστικό...

Εἶπα νὰ μοῦ τσιμασουν τὸ ἁμάξι ..

Περίμενα μ' ἀγωνία, μὲ χτυποκάρδι ..

Η ΘΥΕΛΛΑ ΑΝΑΒΑΛΛΕΤΑΙ !...

Στὶς 2 Φεβρουαρίου 1880 εἶχε διαδοθῆ στὸ Παρίσι ὅτι θὰ ἐκραγῆ τρομερὰ θύελλα συνοδευομένη ὑπὸ πολλῶν κεραυνῶν. Ἡ ἡμέρα ὅμως ἐτέρασε ἥσυχα καὶ τὴν ἑπομένη μιὰ ἐφημερίδα ἔγραφε στὴ στήλη τῶν Κοινωνικῶν τὰ ἑξῆς :

«Παρεκλήθημεν νὰ δηλώσωμεν ὅτι ἡ διὰ χθὲς προαγγελθεῖσα θύελλα ἀνεβλήθη λόγῳ τῆς κακοκαιρίας».